

Βιβλιοθήκες και δια βίου μάθηση: Διακήρυξη του Τολέδο για τη πληροφοριακή παιδεία

Η κοινωνία της γνώσης είναι γεγονός και στο πλαίσιο αυτό οφείλουμε να μαθαίνουμε καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας και να αναπτύσσουμε ικανότητες για τη χρήση της πληροφορίας σύμφωνα με τους προσωπικούς, οικογενειακούς και συλλογικούς σκοπούς πάντα σε συνθήκες μη κοινωνικού αποκλεισμού, πολιτιστικής διαφύλαξης και διαπολιτισμικού σεβασμού.

Αυτά δηλώνουν διεθνείς οργανισμοί σε πλήθος διακηρύξεων και κατ' αυτόν τον τρόπο τα υιοθετούν οι επαγγελματίες της πληροφορίας μέσω φορέων όπως η IFLA και μανιφέστων όπως η Διακήρυξη της Πράγας: προς μια κοινωνία εγγράμματη σε πληροφορία (Towards an Information Literate Society) και το Μανιφέστο της Αλεξάνδρειας για την πληροφοριακή παιδεία και τη δια βίου μάθηση.

Η Πληροφοριακή παιδεία αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για την απόκτηση δεξιοτήτων στην πληροφορία καθώς και για την πρόοδο, συμμετοχή και επικοινωνία των πολιτών. Απαιτείται γνώση για την πρόσβαση στην πληροφορία και την αποτελεσματική, κριτική και δημιουργική χρήση της. Με αυτή την αφορμή, επαγγελματίες της πληροφορίας και της εκπαίδευσης του Ισπανικού κράτους συναντήθηκαν στο Τολέδο στο Σεμινάριο Εργασίας Βιβλιοθήκη μάθηση και πολιτισμός: η πληροφοριακή παιδεία με σκοπό να αναλύσουν την εφαρμογή της έννοιας και την κατάσταση των προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας στη Ισπανία καθώς και να θέσουν τις βάσεις και να ορίσουν τις δράσεις άμεσης προτεραιότητας στους διάφορους γεωγραφικούς τομείς. Μετά τη συζήτηση ανακοινώνονται στην κοινωνία γενικώς, στους ειδικούς, στα ιδρύματα, στους διάφορους κοινωνικούς φορείς και στους επαγγελματίες οι ακόλουθοι συλλογισμοί:

1. Οι βιβλιοθήκες και το προσωπικό τους συνεισφέρουν στην διατήρηση και την βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των πολιτών χάρη στις εγκαταστάσεις, τα μέσα και τις υπηρεσίες που διαθέτουν, καθώς και τις δραστηριότητες επιμόρφωσης και προώθησης της ανάγνωσης.
2. Οι βιβλιοθήκες και τα κέντρα πληροφόρησης οφείλουν να σχεδιάζουν και να θέτουν σε εφαρμογή δραστηριότητες επιμόρφωσης με αποτελεσματικό τρόπο και σε συντονισμό με τους υπεύθυνους φορείς προώθησης επιμόρφωσης όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες.
3. Οι φορείς οφείλουν να προωθούν τη μόνιμη επαγγελματική πρόοδο του προσωπικού των βιβλιοθηκών για να επιτύχουν διαρκή ενημέρωση στην πληροφορία παντός τύπου που επηρεάζει τις ομάδες που εξυπηρετούν.
4. Οι βιβλιοθήκες οφείλουν να έχουν συγκεκριμένη εκπαιδευτική πολιτική για το σύνολο του προσωπικού τους που θα τους επιτρέψει να ασκούν επίδραση στην παιδεία των πολιτών όσον αφορά τη χρήση της πληροφορίας και θα τους επιτρέψει να υπερασπίζονται την δια βίου μόρφωση.
5. Το σύστημα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων στη χρήση της πληροφορίας, οπότε είναι αναγκαίο να αποκτήσει η σχολική βιβλιοθήκη πρωταγωνιστικό ρόλο, ως κέντρο εξεύρεσης εφοδίων για τη μάθηση και την απόκτηση ικανοτήτων.

6. Τα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων που διαμορφώνουν επαγγελματίες της πληροφορίας θα ήταν χρήσιμο να προσανατολίζουν το περιεχόμενό τους στην κατεύθυνση της πληροφοριακής παιδείας και να συμπεριλαμβάνουν τα απαραίτητα παιδαγωγικά θέματα για τη διδασκαλία της.

7. Οι επαγγελματικοί σύλλογοι θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα, αναφορικά με την προσφορά δραστηριοτήτων διαρκούς επιμόρφωσης, στις νέες προκλήσεις που επιβάλλει η πληροφοριακή παιδεία και η δια βίου μάθηση.

8. Τα εμπλεκόμενα μέλη στη προώθηση της πληροφοριακής παιδείας θα ήταν χρήσιμο να προβαίνουν σε συζητήσεις (φόρουμ) σε τοπικό, επαρχιακό, αυτονομικό και κρατικό επίπεδο που θα αποτελέσουν πλατφόρμες στοχασμού, διάδοσης πληροφοριών και διατμηματικής συνεργασίας.

9. Τα πρωταρχικά σημεία σκέψης αυτών των συζητήσεων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα πρώτα βήματα στην κατεύθυνση μιας εθνικής ατζέντας προώθησης της πληροφοριακής παιδείας θα έπρεπε να είναι:

9.1 Υλοποίηση ενός μοντέλου- πλαισίου για τις θεμελιώδεις δεξιότητες που περιλαμβάνονται στην πληροφοριακή παιδεία.

9.2 Υλοποίηση μιας πρότασης-προγράμματος σπουδών πληροφοριακής παιδείας που θα προσαρμόζεται στα πλαίσια των βιβλιοθηκών, στους διάφορους τομείς μάθησης και ζωής και που θα διαφοροποιείται ανάλογα με το τμήμα του πληθυσμού στο οποίο απευθύνεται

9.3 Εφαρμογή ενός προγράμματος δραστηριοτήτων για την κοινωνική ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη πληροφοριακής παιδείας

9.4 Συστηματική συλλογή παραδειγμάτων των καλύτερων μεθόδων αξιολόγησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης και πιστοποίησης των διαφόρων επιπέδων.

9.5 Δημιουργία, υποστήριξη και ενημέρωση ενός συγκεκριμένου διαδικτυακού τόπου προσανατολισμένου στη εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης και στις θεμελιώδεις δεξιότητες, που θα λειτουργεί ως κέντρο βοηθημάτων, υποστήριξης των συζητήσεων (forums) και πρωτοβουλιών.

9.6 Προσδιορισμός της ταυτότητας των καθοριστικής σημασίας συνεργατών στους διάφορους τομείς για την καθιέρωση, ενημέρωση, προώθηση και διάδοση της ατζέντας δράσεων.

9.7 Καθιέρωση ενός αποτελεσματικού και πλήρως συμμετοχικού μηχανισμού στη διεθνή ατζέντα για την δια βίου μάθηση που θα λαμβάνει υπόψιν του τις δεξιότητες και τις υποχρεώσεις σε κάθε χώρο δράσης.

10 Η συνεργασία για την ανάπτυξη των θεμελιωδών δεξιοτήτων και της ικανότητας γραφής και ανάγνωσης πρέπει να στραφεί σε δύο κατευθύνσεις:

10.1 Από τη μια μεριά, οι επαγγελματίες της πληροφορίας οφείλουν να καταβάλουν προσπάθεια για την συσχέτιση θεωρίας και πράξης στον επαγγελματικό χώρο καθώς και

να εξασφαλίζουν την συνεργασία μεταξύ των κέντρων της πληροφορίας με σκοπό η πληροφοριακή επιμόρφωση να εξελίσσεται και να δρα σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς της σκοπούς.

10.2 Απο την άλλη, οι φορείς, οι οργανισμοί και οι επαγγελματίες που ενδιαφέρονται για την προώθηση των πληροφοριακών δεξιοτήτων καλό θα ήταν να αναπτύξουν σχέσεις μεταξύ τους για τον συντονισμό και την εξέλιξη του συνόλου των δραστηριοτήτων τους.

Οι συμμετέχοντες του σεμιναρίου του Τολέδο υπόσχονται να πραγματοποιήσουν ενώπιον των φορέων, οργανισμών και συλλόγων του επαγγελματικού και γεωγραφικού τομέα στον οποίον ανήκουν, όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες για να επιτύχουν την υποστήριξη του κοινού στα θέματα που αναφέρθηκαν σε αυτό το έγγραφο και την υπόσχεση δράσης προς την κατεύθυνση της πληροφοριακής παιδείας.

Πηγή του πρωτοτύπου:

María Isabel Cuadrado Fernández: "Bibliotecas por el aprendizaje permanente. Declaración de Toledo sobre la alfabetización informacional (Alfin)"

▶ [Correo Bibliotecario](#), nº 89.

Synergasia, 01/2006